

7. Testua: TRIBUNA ABIERTA

Fernando Vallespín

Psoe-ko orbitan mugitzen den autorea da. Inquestak egiteaz arduratzen den, CIS-en.

Teknokrazia (erabaki efizienteak, eraginkorrak, legitimitatea alde batera) eta populismoa (legitimitatea erdigunean) gaur egungo demokraziaren faktore nagusiak direla esan daiteke.

Bi kausa aztertuko ditu:

1. Ekintza politikoaren krisia

- Boterea politikatik ekonomiara pasatu. Ekonomiak politika jan du (amazon, google bezalako multinazionalak demokraziaren joko arauak ezartzen dituzte). Eta ondorioz,
 - **Politikaren eta administrazioaren arteko banaketa.**
 - Teknokrazia kudeaketa
 - Xedeak desagertu egin dira
 - Politikariak
 - Tentsioa merkatuaren eta demokraziaren (bere hautesleen) eskakizunen artean.
 - Eskuineko politikariek hobeto egiten diote aurre tentsioari.
 - **Demokrazia eta kapitalismoa**
 - Hautesleek ez dute boterea, merkatuek baizik.
 - Estatu post-subiranoa; estatuak subiranotasun asko galdu dute.
 - Europar Batasuna: Konponbidea edo arazoa delako ezatabida mahai gainean jartzen du.

Estatuak eta subiranotasuna: Definizioa batzuk: estatua:

- Lurralde mugatuan finkatua eta subiranoz horinitua dagoen unitate politikoa.
- Estatu kumeak: oso zaila da estutrik gabeko bizitza imaginatzea. Esmatzen lokartzen garen arte, estatua oso presente dago gure bizitzetan.
- (David Miller)
- Estatua **babesa** da: La protección básica frente a los ataques contra nuestras personas o nuestras posesiones.
- Sino que también nos **controlan** rigidamente en una infinidad de sentidos.
- Al mismo tiempo, nos **proporcionan** un abanico de **prestaciones**.
- Max Weber: Estatua lurralde esparru jakin batean **legezko indarkeriaren monopolioa** beretzat (arrakastaz) eskatzen duen gizarte elkarte bat. Estatua indarkeria erabil dezakeen bakarra dela esan daiteke. Zuzenean: polizia eta zuzenbidearen bidez.
- (Wolff) Beren kide guztiei **babesa** eskaintzen diete. Edo, bestela esanda, **ordena** mantentzeaz arduratzen dena.
- (Wolff) **Lurraldea** bere ezaugarri bereizgarria

(Laburbilduz) Estatuaren definizio posible bat:

- Botere politikoa dure, edo Weberrek esan bezala, indarkeria legitimoaren monopolioa
- Beren kide guztiei babesa eskaintzen diere.
- Lurraldea da bere ezaugarri bereizgarria

Definizio hauen aurrean lehenengoa eta bigarrena oso idealak direla esan daiteke. Teorikoki estatuak monopolioa dauka baina ez da toki guztiera iristen. Lurraldeari dagokionez, termino konplexu baten aurrean gaudela kontuan hartu behar dugu, izan ere, gaur egungo estatuak oso bestelakoak dira.

Estatu subirnoa

- Subiranotasuna burujabetza duen unitate politikoa: legegintza, politikagintza, justizia banatzailea funtsean Estatuaren mugen barnean gauzatzen dira.

Estatu post subiranoa

- Aritu batzuen arabera, Estatu post-subiranoaren garaian sartuak gaude, eta joera hori areagotu egingo da XXI. mendean zehar
- Nondik datorkio Estatu nazioari subiranotasunaren apaltze hori
 - a) Gaietik: Estatu haraindiko aktore politikoak: gure kasuan Europar Batasuna.
 - b) Barrutik: Estatu azpiko aktore politiko eta sozialak: aldarrikapen nazionalistak, edota lurraldeen autonomia handitzeak.
 - c) Alboetatik: gobernu kanpoko aktore transnazionalak: enpresak, bankuak, pentsio et aseguru etxeak, GKE
 - Aktore transnazionalen botere handitua:
 - Globalizazioaren fenomenoak aktore transnazional pribatu eta gobernu kanpoko erakundeen indarra ikaragarri handitu du. Kontrol demokratiko orotatik libre dauden botereak dira, erakunde demokratiko horien jarduna zeharo baldintzatzen dutenak hain zuzen ere.
 - Finantza merkatuek eta enpresa multinazionalak

Estatu subiranotasunaren krisia

Fenomeno askok azaltzen dute subiranotasunaren galera: Berlingo harresiaren erorketa, Neoliberalismoaren indarra, iraultza digitala, migrazio olatu handiak, globalizazioa...

- Gaur egungo gobernariak ez daukate boterea, boterea beste toki batean dago (voces contra la globalización)

Liberalismoaren nukleo ekonomikoa

Liberalismoa: Hiritar gutzioak “babestutako esfera” (esfera pribatua) daukagu, non gobernu ezin den sartu. Hala ere, gure jabetzak (dirua, etxebizitzak, lurrak, enpresak...) babestutako esfera horretan dauden edo ez azertu behar da. (bi korrante)

- Libertarismoa: Bai. Jabetza pribatua izateko eskubide natural sendoa daukagu. Estatuak ez dizkit inolako justifikazioarik gabe nire jabetzak kentzen, aberastasuna banatzeko asmoz.
- Ekitatea, ongizatearen liberalismoa: Ez. Estatuak ondasunak birbanatzeko joera aldarrikatzen du.

Liberalismoa eta Estatu Minimoa: indibidualismo hutsa

1. Paternalismorik ez: gauzak zure onerako egin zu kontuan hartu gabe: suizidioa, duela, eutanasia, inzestoa... baimendu. Segurtasun uhala, kaskoa... eramatera ez behartu.
2. Moralaren gaineko legedirik ez.
 - Borondatezko prostituzioa, sexualitate librea, haurdunaldi subrogatua, organo salmenta: ontzat eman modu librean egiten diren praktikak dire heinean. Zein da estatua niri horrelakorik egin ezin dezakedala esateko...
3. Errenta edo ondare banaketarik ez.
 - Zergak: bortxaketa, lapurreta, esklabutza
 - “Robar al rico para darselo a los pobres sigue siendo robar, lo haga Robin Hood o lo haga el Estado”
 - Gutxieneko soldataren gaineko legedia.
 - Lan munduan diskriminazioaren kontrako neurriak.
 - Lanbide batzuetan aritzeko lizentzia edo tituluaren beharra: intrusismoaren kontrako borroka (metafora: titulorik gabe egiten dituzten masajistak)

2. Teknologia berriak eragiten ari diren transformazio berriak (batez ere sistema ordezkatzailaren baitan sumatu daitzkeenak)

Espazio publikoaren berrantolaketa: diagnostiko anbiguo, anbibalente

Ordezkaritza tradizionalaren krisia

- Sare sozialak
Botere legegilea ahalbidetzen dute, eta beraz, alderdi politikoak eta parlamentuak kolokan jartzen dituzte. Baina, hala ere, ez dute boterean jarduten, botere legegilean parte hartzen. Hori dela eta sare sozialen eragina mugatua dela esango genuke, esparru eragile edo exekutibora ez baita iristen.

Gizarte mugimendu berrien sorrera erraztu eta bultzatzen dute: teknologiak jendea kaleratzen al dute... , oligarkiaren burdinezko legea.

Galderak;

-